

Wie toetst de rechten van broers en zussen op samenplaatsing bij uithuisplaatsing?

Reinier Feiner¹

In deze bijdrage wordt aandacht gevraagd voor het gebrek aan zicht op en toetsing van de kwaliteit van de pleegzorgplaatsing van broers en zussen. Op het gebied van rechtsbescherming aan zogenoemde brusjes bij uithuisplaatsing heerst een oorverdovende stilte. Nu het recht op gezinsleven tussen broers en zussen wordt beschermd door artikel 8 EVRM mag een beslissing broers en zussen te scheiden slechts worden genomen na een zorgvuldige afweging van belangen, waarbij broers en zussen bescherming verdienen tegen willekeurige inmenging op dat beschermde recht om samen op te groeien. Rechters zouden hiervoor een uniform toetsingskader moeten ontwikkelen.

Inleiding

In dit artikel wil ik naar voren brengen dat de kinderrechter bij de vraag of een machtiging tot uithuisplaatsing moet worden afgegeven ingevolge artikel 8 EVRM, zo nodig ambtshalve, moet beoordelen of de uithuisplaatsing van broers en zussen op zorgvuldige wijze geschiedt. Mijns inziens kunnen broers en zussen uit één gezin, op basis van artikel 8 EVRM en het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) bescherming ontnemen tegen de scheiding van elkaar door plaatsing in aparte pleeggezinnen.² Deze bescherming lijkt noodzakelijk, nu in de (mijn) praktijk, hoewel cijfers hierover ontbreken,³ broers en zussen te vaak wegens praktische problemen in aparte pleeggezinnen geplaatst worden.

In par. 1 zal aan de hand van de in september 2015 gepubliceerde Richtlijn pleegzorg, afkomstig van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) onderzocht worden in hoeverre er aandacht is voor de problematiek rond het gescheiden plaatsen van broers/zussen (zogenoemde 'brusjes') in pleeggezinnen in Nederland. Par. 2 geeft weer in hoeverre er door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) bescherming wordt geboden aan brusjes. In de derde paragraaf zal de (aandacht voor) bescherming van brusjes-relaties bij uithuisplaatsingen in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië worden onderzocht aan de hand van open source bronnen. Ook

in Australië en Duitsland blijkt er aandacht voor deze problematiek te zijn.

Hierna volgt par. 4 waarin het wettelijk toetsingskader van de kinderrechter met betrekking tot een zorgvuldige beoordeling van de pleegzorgplaatsing van de 'brusjes' wordt beschreven.

Tot slot concludeer ik met een aanbeveling aan de kinderrechter.

1. De problematiek van het gescheiden plaatsen van brusjes in pleeggezinnen

De praktijk van matching van uit huis te plaatsen kinderen en pleegouders onttrekt zich vaak aan het oog van de kinderrechter, maar ook aan het oog van de gecertificeerde instelling (GI) en de (gezaghebbende) ouders. Hoewel kan worden voorondersteld dat pleegzorg zorgvuldig te werk gaat, indien een GI verzoekt om kinderen na een uithuisplaatsing onder te brengen in een pleeggezin, gaat dit proces voorbij aan het toezicht van de kinderrechter.

Ik bemerk al enkele jaren in mijn praktijk dat het zeer lastig is om namens ouders de rechter te vragen, om bij de beoordeling of een uithuisplaatsing gerechtvaardigd is, de vraag te betrekken of het kind op een goede alternatieve plek terecht komt en om te waarborgen dat de kinderen niet gescheiden geplaatst worden. Tot het schrijven van dit artikel werd ik echter getriggerd door de

publicatie door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) van de Richtlijn Pleegzorg in september 2015.⁴ Het NJI ontwikkelt richtlijnen op het gebied van jeugdhulp en jeugdbescherming die handvatten bieden aan de professionals op basis van *best practices*.

Vol interesse stortte ik mij op de lezing van de heldere richtlijn, waarbij ik met name nieuwsgierig was of er aandacht werd besteed aan de problematiek van het gescheiden plaatsen van kinderen uit een gezin in verschillende pleeggezinnen. Op de website van richtlijnenjeugdhulp.nl bevindt zich ook een uitgebreider document van 294 pagina's ter onderbouwing van de Richtlijn Pleegzorg.⁵ Op p. 143 van die onderbouwing wordt specifiek ingegaan op de matching. Ik citeer:

'de morele voorkeur voor het bij elkaar plaatsen van broers en zussen wordt niet door wetenschappelijk onderzoek bevestigd. Het bij elkaar plaatsen van broers en zussen kan goed uitpakken, maar het onderzoek hiernaar is niet consistent'.

Ook onder 2.2., p. 144 e.v. wordt bij de voorgeschreven matchingsmodellen (= model voor het vinden van een goed pleeggezin voor een kind) geen aandacht besteed aan de afweging bij het zoeken naar een geschikt pleeggezin voor samenplaatsing van broers en zussen.

De praktijk van matching van uit huis te plaatsen kinderen en pleegouders onttrekt zich vaak aan het oog van de kinderrechter

Een zelfde conclusie geldt voor hetgeen onder 2.4., *Het proces van matching*, wordt opgemerkt. Steevast lijkt de matching te geschieden vanuit de behoefte van een individueel pleegkind ten opzichte van mogelijke pleeggezinnen in plaats van broers en zussen ten opzichte van pleeggezinnen. Op p. 160 wordt bij Conclusies aangege-

ven: *'onderzoeksbevindingen zijn niet eenduidig over het al dan niet plaatsen van broertjes en zusjes bij elkaar'*. (cursivering RF)

2. Bescherming van brusjes-relaties door het EHRM

Uit de rechtspraak van het EHRM blijkt dat de kinderrechter de zorgvuldigheid van de gehele besluitvormingsprocedure met betrekking tot de uithuisplaatsing moet betrekken bij haar oordeel. Daarbij dient streng gekeken te worden of een uithuisplaatsing proportioneel en noodzakelijk is en zich verhoudt tot de rechten van het kind. Uit de jurisprudentie van het EHRM is al jarenlang een duidelijk toetsingskader op te maken met de voorwaarden waaraan een maatregel tot uithuisplaatsing moet voldoen, wil deze de inbreuk op het gezinsleven ex artikel 8 lid 2 EVRM rechtvaardigen.⁶

Het Hof heeft expliciet de bescherming van brusjes-relaties binnen de reikwijdte van artikel 8 EVRM getoetst.⁷ Ik volsta hier met enkele voorbeelden:

De zaak Saviny vs. Oekraïne

In de zaak *Saviny vs. Oekraïne* overwoog het EHRM, dat op de overheid de positieve verplichting rust om gedurende de uithuisplaatsing een goed contact tussen ouders en kinderen te realiseren én waar mogelijk zorg te dragen dat broers en zussen bij elkaar blijven.⁸

De Duitse zusjes Corinna en Nicola

Een tweede voorbeeld ziet op de zaak *Kutzner vs. Duitsland* d.d. 10 juli 2002.⁹ De ouders klagen bij het EHRM dat zij de ouderlijke macht over hun twee kinderen, Corinna (geboren 1991) en Nicola (geboren 1993), zijn kwijtgeraakt. Zij klagen dat de inbreuk op het gezinsleven niet gerechtvaardigd was en bovendien dat de procedure die leidde tot de rechterlijke beslissing de toets van een eerlijk proces ex artikel 6 EVRM niet kon doorstaan. In deze zaak zijn de zusjes door de Duitse kinderrechter op 27 mei 1997 uit huis geplaatst in verschillende pleeggezinnen.

Het EHRM herhaalt, alvorens tot een inhoudelijke beoordeling te komen, zijn vaste toetsingskader.¹⁰ Het Hof is vervolgens bijzonder kritisch ten aanzien van de feiten. Niet alleen zijn de kinderen gescheiden van hun ouders, ze zijn ook gescheiden van elkaar geplaatst in verschillende pleeggezinnen, terwijl gedurende de eerste zes maanden

Auteur

1. Mr. drs. R.H.P. Feiner is advocaat bij Advokatenkollektief Rotterdam. Hij dankt Kimberly Rozema, masterstudent Jeugdrecht aan de Universiteit Leiden, voor haar commentaar tijdens het schrijven van dit stuk.

Noten

2. Zie ook de niet-bindende *UN-guidelines alternative care*, recommendation '17. Siblings with existing bonds should in principle not be separated by placements in alternative care unless there is a clear risk of abuse or other justification in the best

interests of the child. In any case, every effort should be made to enable siblings to maintain contact with each other, unless this is against their wishes or interests.' Via www.unicef.org/protection/alternative_care_Guidelines-English.pdf.

3. Het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) geeft aan dat in Nederland niet landelijk wordt bijgehouden hoeveel broers en zussen bij uithuisplaatsing gescheiden worden geplaatst (telefonische informatie d.d. 27 oktober 2015).

4. www.richtlijnenjeugdhulp.nl/pleegzorg.

5. www.richtlijnenjeugdhulp.nl/wp-content/uploads/2015/08/Richtlijn-Pleegzorg_

[Onderbouwing_Beveiligd.pdf](#).

6. Een voorbeeld van het toetsingskader: EHRM 24 september 2012, appl. nr. 4547/10 (*Y.C. vs. UK*), par. 133-139. Zie voor een uitgebreid overzicht: de bijdrage van C. Forder, 'Gaat het voorontwerp van de Wet herziening kindbeschermingsmaatregelen te ver of juist niet ver genoeg?' - Het voorontwerp getoetst aan het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele vrijheden', in: *Herziening kindbeschermingsmaatregelen, Commentaren op het voorontwerp van wet, FJR-congresbundel*, Deventer: Kluwer 2008, p. 41-86.

7. K. van der Zon & M. Bruning, 'Out of home, out of right? Rechten van kinderen bij uithuisplaatsing', *NJCM Bulletin* 2013/39, nr. 4. Auteurs concluderen dat er werk aan de winkel is ter implementatie van de rechten van kinderen bij uithuisplaatsing.

8. EHRM 18 december 2008, appl. nr. 39948606, par. 52, *NJCM Bulletin* juli/augustus 2009, p. 523-535 met (uitsteken-de) noot BW over het toetsingskader van het EHRM.

9. EHRM 10 juli 2002, appl. nr. 46544/99, *Kutzner vs. Germany*.

10. EHRM 10 juli 2002, appl. nr. 46544/99, *Kutzner vs. Germany*, par. 76.

© Shutterstock

den het contact tussen ouders en kinderen ernstig werd bemoeilijkt. Bovendien zijn de kinderen op geen enkel moment gehoord door de kinderrechter.¹¹ Het Hof is over de gescheiden plaatsing van de kinderen en het ontbreken van contact zeer kritisch door te concluderen dat dit tot verdere oudervreemding leidt en tot verdere vreemding van de kinderen onderling. De conclusie van het Hof is dat de redenen van uithuisplaatsing voldeden, maar dat de inbreuk op het gezinsleven niet proportioneel is door de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de uithuisplaatsing. Derhalve concludeert het Hof tot een schending van artikel 8 EVRM.¹²

*De zaak Olsson vs. Zweden*¹³

De Zweedse kinderen Stefan (1971), Helena (1976) en Thomas (1979) worden in augustus 1980 in een kindertehuis geplaatst. Vanuit het kindertehuis wordt Stefan in februari 1981 geplaatst in een pleeggezin op 100 km van de ouders vandaan. In 1983 wordt die pleeggezinplaatsing

afgebroken en komt Stefan in een tehuis voor verstandelijk beperkte kinderen terecht. Helena en Thomas worden ook in aparte pleeggezinnen geplaatst, op een afstand van 100 km bij elkaar vandaan en van zo'n 600 km van de ouders en Stefan. Het Europees Hof concludeert dat de uithuisplaatsing noodzakelijk was, maar eveneens dat de wijze waarop de uithuisplaatsing geschiedde tot een schending van artikel 8 EVRM leidt.

De Zweedse regering leek goede argumenten te hebben.¹⁴ De regering gaf aan dat er een gerechtvaardigde angst bestond dat de ouders de kinderen zouden weghalen, omdat dit eerder was gebeurd met Stefan. Daardoor moest Stefan worden overgeplaatst. De ouders waren niet in staat tot goede communicatie met de pleegouders, hetgeen tot conflicten leidde. Voorts had Stefan gelet op zijn specifieke problematiek ook gespecialiseerde hulp nodig. De scheiding tussen Helena en Thomas werd verdedigd door erop te wijzen dat Helena een te grote verantwoordelijkheid voelde voor haar broertje. Beide kinderen had-

den voorts een kind-eigen problematiek. Aanvankelijk werd beoogd de kinderen wel in het zelfde dorp onder te brengen, maar op het laatste moment bleek dit praktisch onmogelijk. Het EHRM oordeelt, dat nu het niet een adoptie betrof, maar een uithuisplaatsing, de Zweedse staat de positieve verplichting heeft geschonden om maatregelen te nemen om de gezinshereniging en het contact onderling te realiseren. De redenen voor de gescheiden plaatsing van Helena en Thomas acht het EHRM niet overtuigend. Ook het enkele feit dat Stefan speciale zorg nodig heeft rechtvaardigt onvoldoende de afstand en de daarmee gepaard gaande scheiding van de andere twee kinderen.

'To sum up, the implementation of the care decision, but not that decision itself or its maintenance in force, gave rise to breach of Article 8 (art. 8).'¹⁵ (cursivering RF)

Het EHRM toetst, ex artikel 8 EVRM, de rechten van kinderen bij uithuisplaatsing. Wat in het belang van het kind moet worden geacht in het concrete geval wordt afgewogen aan de hand van in de jurisprudentie ontwikkelde beoordelingscriteria. Deze toetsingsmaatstaf is transparant, streng en uitgebreid en biedt bescherming aan brusjes-relaties.

3. Aandacht voor een zorgvuldige afweging en toetsing tot wel/niet samenplaatsen in o.a. de Verenigde Staten en in Groot-Brittannië

In de Verenigde Staten is een heel leesbare folder gepubliceerd over 'Sibling Issues in Foster Care and Adoption'.¹⁶ In tegenstelling tot de gepubliceerde richtlijn in Nederland is in de Verenigde Staten wel aandacht voor de vraag waarom veel broers en zussen niet samen geplaatst worden of uiteindelijk gescheiden opgroeien. In 2008 werd in de Verenigde Staten de *Fostering Connections to Success and Increasing Adoptions act of 2008* geïmplementeerd. Die wet droeg de staten op om zich in te spannen om broers-zussenrelaties te doen behouden. 'The Provisions of Section 206 provide that reasonable efforts shall be made:

- a. to place siblings removed from their home in the same foster care, kinship, guardianship of adoptive placement, unless the state documents that such a joint placement would be contrary to the safety or well-being of any of the siblings; and
- b. in the case of siblings removed from their home who are not so jointly placed, to provide for frequent visitation or other ongoing interaction between the siblings, unless that state documents that frequent visitation or other

ongoing interaction would be contrary to the safety or well-being of any of the siblings.'

In de Verenigde Staten heeft men dus al bijna een decennium geleden wetgeving geïmplementeerd om zorg te dragen dat de relaties tussen broers en zussen bij uithuisplaatsing of adoptie zo veel mogelijk beschermd en in stand bleven.¹⁷ Uit de folder blijkt dat ook in de Verenigde Staten vanwege praktische problemen, bijvoorbeeld het niet beschikbaar zijn van pleeggezinnen die ze beiden wilden opnemen, broers en zussen gescheiden opgroeiden. Uit deze wetgeving blijkt dat de overheid een bijzondere motiveringsplicht heeft indien broers en zussen gescheiden worden geplaatst. Daarbij dient de overheid aan te tonen waarom het in het individuele geval beter is brusjes te scheiden. De bewijslast ligt bij de overheid.

In het Verenigd Koninkrijk bestaat een soortgelijke website, namelijk www.familyfutures.co.uk waarin de paper *Siblings together or apart* is gepubliceerd. Volgens dit artikel zou uit een studie van Kosonen 1999¹⁸ blijken dat brusjes die in het pleegzorgsysteem zaten in interviews zouden hebben aangegeven dat ze graag samen wilden blijven en dat als ze zouden worden gescheiden, ze dan in ieder geval dicht bij elkaar geplaatst wilden worden en goed contact wilden kunnen onderhouden met elkaar. Uit een studie van Ivalde 2000¹⁹ in de UK blijkt dat 80% van de kinderen in het pleegzorgsysteem broers of zussen hebben maar slechts 37% is geplaatst met een van de broers en zussen.

In het Verenigd Koninkrijk is ook in wetgeving getracht de brusjes-relatie bij uithuisplaatsing te beschermen. De '1989 Children Act' droeg lokale autoriteiten op zich in te spannen voor het samenplaatsen van brusjes. De '2002 Adoption and Children Act' voegde hieraan toe dat de rechter moest toetsen wat het effect op het kind is van een scheiding van zijn familie en het effect op de relaties met de familieleden.

Mijns inziens kunnen er ook goede argumenten bestaan – en zijn die ook gegeven – waarom het onder omstandigheden niet in het belang van de kinderen is om samen geplaatst te worden. Hoewel volgens een studie van Rushton e.a. (2001)²⁰ zou blijken dat kinderen die waren afgewezen door hun ouders een betere ontwikkeling hadden als ze samen werden geplaatst met hun broers en zussen, nu dit voor het kind continuïteit, veiligheid en een goede bijdrage leverde aan de identiteitsontwikkeling, blijkt bijvoorbeeld ook uit studies dat kinderen die seksueel misbruikt zijn seksueel grensoverschrijdend gedrag kunnen vertonen ten aanzien van broers of zussen. Dat zou kunnen leiden tot de conclusie dat het beter is om gescheiden te plaatsen. In 2001 hebben Lord &

11. EHRM 10 juli 2002, appl. nr. 46544/99, *Kutzner vs. Germany*, par. 77-78.

12. In het kader van de vechtscheiding wordt het begrip oudervervreemding als een vorm van psychische kindermishandeling beschouwd. EHRM 10 juli 2002, appl. nr. 46544/99, *Kutzner vs. Germany*, par. 79-82.

13. EHRM 24 maart 1988, appl. nr.

10465/83, *Olsson vs. Sweden* (no. 1).

14. EHRM 24 maart 1988, appl. nr.

10465/83, *Olsson vs. Sweden* (no. 1), par. 79.

15. EHRM 24 maart 1988, appl. nr.

10465/83, *Olsson vs. Sweden* (no. 1), par. 81-84.

16. www.childwelfare.gov/pubs/siblings-issues.

17. youthlaw.org/publication/keeping-siblings-together-past-present-and-future,

artikel van Emily Kernan, 2005 over de ontwikkelingen van het recht op het gebied van brusjes-relaties in de VS.

18. M. Kosonen, 1999, 'Core and kin siblings. Foster children's changing families', in: (ed.) A Mullender, *We are Family: Sibling Relationships in Placement and*

Beyond, British Association for Adoption and Fostering.

19. G. Ivaldi, *Surveying Adoption: A comprehensive analysis of local authority adoption 1998/9* – England, London: BAAF 2000.

20. Rushton, Dance, Quinton & Mayes, *Siblings in late Permanent Placements*, London: Baaf 2001.

Bothwick in hun boek *Together or Apart?*²¹ condities en omstandigheden geformuleerd die kunnen leiden tot een afweging in het belang van de kinderen om kinderen gescheiden te plaatsen. In het Verenigd Koninkrijk is er een heuse belangenorganisatie voor brusjes.²²

De Zuid-Australische 'Office of the Guardian for Children and Young People' publiceerde in juni 2011 een overzicht van het (internationale) juridische en gedragsdeskundige kader van waaruit plaatsingen van brusjes moeten worden afgewogen.²³ In Australië is vrij recent nog in de krant aandacht gevraagd voor een studie onder 1000 uithuisgeplaatste kinderen waaruit bleek dat meer dan eenderde van de kinderen gescheiden wordt van zijn brusjes bij uithuisplaatsing en slechts 29% van de uithuisgeplaatste kinderen met al zijn brusjes samenwoont.²⁴

In Duitsland publiceerde Martina Uchtmann een bachelor-scriptie, waaruit aandacht blijkt voor een zorgvuldige toetsing van deze problematiek.²⁵ Er is zelfs een professor in Berlijn die op dit gebied onderzoek doet.²⁶ Al in 2007 werd de juridische en gedragsdeskundige problematiek beschreven.²⁷

Duidelijk moge zijn dat er in diverse landen veel is

Duidelijk moge zijn dat er in diverse landen veel is gepubliceerd over de problematiek van het gescheiden opgroeien van brusjes na uithuisplaatsing

gepubliceerd over de problematiek van het gescheiden opgroeien van brusjes na uithuisplaatsing. In de VS en het VK is specifieke wetgeving gerealiseerd. In Australië en Duitsland is transparant beleid te vinden, met als uitgangspunt dat brusjes zo mogelijk samen opgroeien.

4. Het wettelijk toetsingskader van de kinderrechter

Het ontbreken van een transparant afwegingsmodel binnen de pleegzorg maakt a priori duidelijk dat de zorgvuldigheid van het gescheiden plaatsen van broers en zussen bij een uithuisplaatsing niet zorgvuldig kan worden getoetst. Ik zie geen lijn in de Nederlandse kinderrechtspraak om hierin een toetsingskader te formuleren. Voor een zorgvuldige toetsing van de rechten van brusjes is van belang dat de kinderrechter de oogkleppen afdoet en in zijn beslissing mede toetst of de kinderen wel op zorgvuldige wijze uit huis worden geplaatst. Informatie over de plaatsingsbeslissing (Waar? Waarom daar? Bij wie? Frequentie contact ouders? Brusjes onderling?, enz.) moet door de GI of de Raad voor de Kinderbescherming worden overgelegd. Praktische problemen binnen het stelsel, zoals een tekort aan pleeggezinnen, kunnen in beginsel geen rechtvaardiging bieden voor een gescheiden plaatsing van brusjes. De overheid dient als dan meer financiën en bege-

leiding voor pleegzorg beschikbaar te stellen om de belangen van de brusjes voorop te stellen.

In *FJR* 2015/29, 'Ambtshalve rechterlijke beoordeling van de rechten van het kind voortvloeiend uit artikel 8 EVRM?' concludeert mr. Chebti dat uit de jurisprudentie van het EHRM, o.a. *Jeunesse vs. Nederland* en *Menneson vs. Frankrijk*, kan worden afgeleid dat kinderen rechten aan artikel 8 EVRM kunnen ontlenen die zowel qua inhoud als reikwijdte niet identiek zijn aan de rechten van hun ouders. Dat betekent dat elke rechter bij een afweging van belangen in het kader van een beroep op artikel 8 EVRM kinderen als zelfstandige rechtssubjecten dient te benaderen en hun recht op een ongestoord *family life of private life* zelfstandig en kenbaar dient te betrekken in zijn beoordeling. Ik deel die conclusie.

Hier volsta ik met de vaststelling dat het toetsingskader dat de kinderrechters gebruiken in de Nederlandse rechtspraak niet kan tippen aan de vereisten die het Europees Hof volgens vaste rechtspraak stelt (helaas is er, in tegenstelling tot het toetsingsmodel van artikel 348/350 Sv in het jeugdstrafrecht of het toetsingsmodel bij de bestuursrechter, bij de kinderrechtspraak sprake van een vrije motivering, waarbij de verzoeken omtrent machtigingen uithuisplaatsing niet volgens een vast omlijnd toetsingsmodel getoetst worden).²⁸ Feitelijk kan het model van het EHRM worden omarmd. Eventueel kan vaker dan voorheen in dit soort zaken een bijzondere curator worden benoemd, die de zorgvuldigheid van de uithuisplaatsing van brusjes toetst.

Conclusie

In mijn bijdrage heb ik aandacht gevraagd voor het gebrek aan zicht op en toetsing van de kwaliteit van de pleegzorgplaatsing van kinderen na uithuisplaatsing in verschillende gezinnen in Nederland. De Richtlijn Pleegzorg 2015 van het NJI bevestigt de oorverdovende stilte op het gebied van rechtsbescherming aan brusjes bij uithuisplaatsing. Als mede-opsteller van de brief van bezorgde jeugdrechtadvocaten uit 2008 herinner ik mij dat ook toen reeds aandacht werd gevraagd voor deze kwestie. De wens tot samenplaatsen van broers en zussen in de pleegzorg berust niet slechts op een morele voorkeur. De brusjes-relatie is de langst mogelijke relatie die mensen met elkaar aan kunnen gaan. Langer dan met de (pleeg-)ouders. Het betreft een biologische en juridische band, waaraan brusjes bij de scheiding van hun ouders en lang daarna op welke manier dan ook steun kunnen hebben.

Volgens vaste rechtspraak van het EHRM dient de besluitvormingsprocedure als geheel te worden getoetst, waarbij het EHRM expliciet ook aandacht heeft gevraagd (in het kader van de vraag of een inbreuk op het gezinsleven in de vorm van de uithuisplaatsing proportioneel en gerechtvaardigd kan zijn) voor het recht op samen opgroeien van broers en zussen, althans op zoveel mogelijk contact.

In de VS en het VK is wetgeving geïmplementeerd om de rechten van brusjes(relaties) bij uithuisplaatsing te borgen. Uit een kort *open source* onderzoek blijkt dat er aandacht en transparant beleid zijn voor de bescherming van brusjes-relaties bij uithuisplaatsing in landen als Duitsland, Australië, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

Nu het recht op gezinsleven tussen broers en zus-

Niet de wensen van pleegouders, of de onmogelijkheid van het systeem zijn hierin leidend, maar de rechten van kinderen

sen wordt beschermd door artikel 8 EVRM mag een beslissing broers en zussen te scheiden slechts worden genomen na een zorgvuldige afweging van belangen, waarbij broers en zussen bescherming verdienen tegen willekeurige inmenging op dat beschermde recht om samen op te groeien. De rechter moet aldus in het licht van de jurisprudentie van het EHRM in het kader van artikel 8 EVRM jo. artikel 3 IVRK bij elke afweging om een machtiging uithuisplaatsing te verlenen zich ervan vergewissen dat op een zorgvuldige wijze is afgewogen of broers en zussen samen geplaatst kunnen worden waarbij slechts kindgerichte afwegingen kunnen recht-

vaardigen dat broers en zussen gescheiden opgroeien. De bewijslast ligt bij de Raad voor de Kinderbescherming of de GI. Hierin zijn niet de wensen van pleegouders, of de onmogelijkheid van het systeem leidend, maar de rechten van kinderen.

Beste werkgroep kinderrechtshouders: Gaarne verzoek ik u te komen tot een uniform toetsingskader, waarbij conform artikel 8 EVRM ook het recht van bruesjes op samenplaatsing bij het verzoek tot machtiging uithuisplaatsing integraal wordt afgewogen. •

21. Bothwick & Lord, *Together or Apart?*, London: Baaf 2008.

22. <http://siblingstogether.co.uk/the-need/>.

23. <http://gcyp.sa.gov.au/wp-content/uploads/2011/07/2011-07-22-Sibling-Contact-Literature-Review-final.pdf>.

24. <http://mobile.abc.net.au/news/2015-06-15/children-separated-from-siblings-in-foster-care-feel-powerless/6546110>: *Children separated from siblings in foster care*

feel powerless, anxious, CREATE foundation study finds (J.J. McDowall, Sibling placement and contact in out-of-home care, Sydney: CREATE Foundation 2014); <http://create.org.au/wp-content/uploads/2015/02/CREATE-Position-Paper-Sibling-Contact-FINAL.pdf>.

25. www.stiftungpflegekind.de/fileadmin/templates/szwdpk/media/user_upload/Thesis_Die_Fremdunterbringung_von_Geschwistern_durch_die_Kinder_und_Jugendhilfe.pdf, M. Uchtmann 2014.

Jugendhilfe.pdf, M. Uchtmann 2014.

26. <https://pfad.wordpress.com/2010/02/11/geschwisterkinder-gemeinsam-oder-getrennt-unterbringen-%E2%80%93-studien-zur-rechtsgrundlage-und-zur-praxis-der-jugendamter-veroeffentlicht>.

27. www.kjp-muehlhausen.de/download/voelker2.pdf; M. Völker, S. Eisenbeis, B. Düpre, Zur getrennten Vermittlung von Geschwisterkindern in Pflegefamilien durch

Amtsvoormünder aus rechtlicher, psychologischer und sozialpädagogischer Sicht, *Zeitschrift für Kindschaftsrecht und Jugendhilfe*, 1 S. 5-8, Köln: Bundesanzeigerverlag 2007.

28. Ik kan geen formeel juridisch toetsingsmodel ontdekken in de Nederlandse kinderrechtpraak.